

כפרת אהרון וכפרת העם

וְיִהי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בָּקָר לְחֻטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהִקְרַב לְפָנַי ה': וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׂעִיר עִזִּים לְחֻטָּאת וְעֵגֶל וְכֶבֶשׂ בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה ... וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כְּבוֹד ה': (ויקרא פרק ט).¹

מסכת יומא דף מד עמוד א – סדר הכפרות

"וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל" (ויקרא טז יז) - כפרתו קודמת לכפרת ביתו, כפרת ביתו קודמת לכפרת אחיו הכהנים, וכפרת אחיו הכהנים קודמת לכפרת כל קהל ישראל.²

ספרא שמיני פרשה א "ויהי ביום" – מי צריך יותר כפרה?

"ויאמר אל אהרון קח לך עגל בן בקר לחטאת" (ויקרא ט ב) - מלמד שאמר לו משה לאהרון: אהרון אחי, אע"פ שנתרצה המקום לכפר על עונותיך, צריך אתה ליתן לתוך פיו של שטן. שלח דורון לפניך עד שלא תיכנס למקדש שמא ישנאך בביאתך למקדש.³

ושמא תאמר: אין צריך כפרה אלא אני?! והלא אף ישראל צריכים כפרה! שנאמר: "ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת!" וכי מה ראו ישראל להביא יותר מאהרון?⁴ אלא אמר להם אתם יש בידכם בתחילה ויש בידכם בסוף. יש בידכם בתחילה: "וישחטו שעיר עזים" (בראשית לו לא), ויש בידכם בסוף: "עשו להם עגל מסכה" (שמות לב ח) - יבוא שעיר עזים וכפר על מעשה עזים, יבוא עגל וכפר על מעשה עגל.⁵

¹ אלה הפסוקים הפותחים את "היום השמיני" הוא עפ"י מסורת חז"ל (סדר עולם רבה פרק ז), א' בניסן, יום הקמת המשכן, יום א בשבוע, שיאם של ימי המילואים, חניכת אהרון ובניו, שהחלה בכך באדר (בהקבלה מסוימת לבריאת העולם שעפ"י מסורת חז"ל החלה בכ"ה באלול (אם היו אז בכלל חודשים) והיום השביעי לבריאה הוא א' בתשרי שאנו מציינים כראש השנה). ביום זה גם הקריב נחשון בן עמינדב את קרבן הנשיאים הראשון. "אותו יום נטל עשר עטרות" (מסכת שבת דף פז עמוד ב). (ויש מסורת אחרת שימי המילואים החלו בא' בניסן והיום השמיני הוא ח' בניסן, מגילת תענית ואחרים). ואם נחזור למקרא, בהמשך שם יש קריאה נוספת לאהרון להתקרב את הקודש ולהתחיל בסדר העבודה של יום מיוחד זה: "ויאמר משה אל אהרון קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה ה'".

² וכפי שמובא גם במדרש ספרא – תורת כהנים אחרי מות פרשה ד על פסוק כד בהמשך פרק טז שם: "ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם וכיפר בעדו ובעד ביתו ובעד העם - עולתו קודמת לעולת העם וכפרתו קודמת לכפרת העם". זה הסדר המתאר את עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים: הכהן הגדול מכפר בעד עצמו ובעד ביתו תחילה, לאחר מכן בעד הכהנים המשמשים בקודש ורק אז הוא יכול לכפר בעד כל קהל ישראל. ואגב, איפה הלוויים? מחד גיסא הלוויים הם כפרה לישראל (במדבר ח יט, ומדרש אנדה בזבז על הפסוק) ומאידך גיסא, בתהליך של יום הכיפורים הם חלק מ"קהל ישראל" ("הושוו כולן לכפרה אחת", יומא סא ע"א). ואנחנו נרצה להראות שסדר כפרה זה יסודו בפרשתנו והיום השמיני לחנוכת המשכן ליום העשירי ומשמש כבסיס לסדר העבודה של יום הכיפורים.

³ על נושא נתינה לפיו של השטן כבר דנו בדברינו [פיו של שטן](#) בפרשה זו בשנה האחרת. כאן נרצה להתמקד באזכור חטא העגל, ביום השמיני דווקא, בעת חניכת אהרון הסופית. ראו בהמשך המדרש שם איך אהרון מתיירא מלגשת אל הקודש בשל חטא העגל: "קרב אל המזבח ... היה אהרון רואה את המזבח כתבנית שור והיה מתיירא ממנו. וא"ל משה: אחי, לא ממה שאתה מתיירא ממנו, הגיט דעתך וקרב אליו. לכן נאמר: קרב אל המזבח". מעשה העגל, תבנית השור, עומדים כל העת לנגד עיניו של אהרון ואינם נותנים לו מנוח. השטן מרקד מבין כתפיו של תבנית השור ולא בכדי מפחד אהרון להתקרב את המזבח ולהיכנס לעבודת הקודש. ראו פירוש רמב"ן לפרק ט פסוקים ז-ח בפרשתנו: "... היה החטא ההוא קבוע לו במחשבתו ... והיה נדמה לו כאילו צורת העגל שם מעכב בכפרותיו". ראו עוד פירוש אברבנאל לשמות כט א: "והנה הש"י ראה והביט שהיה עתיד אהרון להיות נתפש בעון ההוא ושלא יעשה אותו בכוונה וביד רמה, כי אם בתום לבבו ובנקיון כפיו. ולכן לא מנע ממנו העבודה הקדושה ההיא. אמנם צוה למשה שיעשה לאהרון שבעת ימי המילואים ושיקריב בעדו בכל יום פר בן בקר שהיה לרמה העגל. ויהיה זה חטאת אהרון וכפרת חטאתו אשר חטא". אברבנאל מנסה להקל בחטאו של אהרון, אבל מעלה בין השיטין את השאלה הקשה מדוע נבחר אהרון לכהונה הרמה אחרי חטא העגל, ומדגיש שלא עגל אחד הקריב אהרון אלא שמונה! כל שבעת ימי המילואים וביום השמיני. ועל פירוש רמב"ן נשאל כיצד אפשר שעשיית העגל ע"י אהרון הייתה "בצום לב ובנקיון כפיים"?

⁴ במה היה קרבנם של בני ישראל גדול מזה של אהרון? האם שעיר עזים נחשב לגדול יותר מעגל בן בקר? או שמא סך כל הקרבנות שהביאו בני ישראל ביום השמיני, מרובה מזה של אהרון. ראו הפסוקים שם (ויקרא ט, ב-ד): "ויאמר אל אהרון קח לך עגל בן בקר לחטאת ואל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהִקְרַב לְפָנַי ה': וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׂעִיר עִזִּים לְחֻטָּאת וְעֵגֶל וְכֶבֶשׂ בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה: וְשׂוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים לְזִבְחַ לְפָנַי ה' וּמִנְחָה בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן וְכו'". ולא ראיתי מי מהמפרשים שעמד על נושא זה. עכ"פ, דברי אהרון (במדרש) "שדואג" לא להשכיח את חלקם של בני ישראל: "ושמות תאמר אין צריך כפרה אלא אני? והלא אף ישראל צריכים כפרה!" אינם מוסיפים לכבודו ומזכירים את דברי הצטדקותו בשמות לב כב-כד אחרי שמה מוכיח אותו על שעשה את העגל, ראו שם. לפיכך, יש שמגיהים חלק זה ומסבירים שמשפט זה במדרש הם דברי משה.

⁵ סיום המדרש הוא ברור. יש כאן כפרה משלימה לעם ישראל ולאהרון, וכל אחד מהם מידה כנגד מידה. שעיר עזים כנגד שעיר עזים של חטא מכירת יוסף (לעם) ועגל כנגד עגל הזהב (לעם ולאהרון). ואולי יש כאן רעיון נוסף ומרחיק לכת. ביציאת מצרים נצטוו בני ישראל לשחוט צאן המסמל את אלהי מצרים. ראו שמות רבה טז ב: "משכו וקחו לכם, כלומר משכו ידיכם מעבודת כוכבים וקחו לכם צאן ושחטו אלהים של מצרים ועשו הפסח, שבכך הקב"ה פוסח עליכם". כאן, באופן סימטרי ודומה, מצטווה אהרון (ואחריו בני ישראל כולם) לשחוט עגל (בן בקר), ובכך למשוך ידו סופית מעבודה זרה שעשה. רק אז יוכל לבוא אל הקודש פנימה ולחנוך את כהונתו. ראו דברינו [על כל פשעים תכסה אהבה](#) בפרשת צו.

כלי יקר ויקרא פרק ט פסוק ז – כפרת מי תלויה בכפרת מי

"וכפר בעדך ובעד העם". כפרתו של אהרן כפולה: אחת כנגד מה שחטא הוא, שנית מה שהחטיא גם את העם כמו שנאמר: "כי הבאת עליו חטאה גדולה" (שמות לב כא). אבל בכפרת העם לא נאמר כי אם "וכפר בעדס", כי המה תלוין בו והוא לא תלוי בהם.⁶ ועוד, שכפרת אהרן הוא בעצם כפרת העם, כי בזמן שמנהיגי ישראל מתוקנים אז כל העם מתוקנים וקלקולם הוא אשמת העם, כמו שנאמר: "אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם" (ויקרא ד ג), כי שגגת תלמוד עולה זדון. ובזמן שהוא חוטא גם בשגגה, אז שגגתו סיבה לאשמת העם שיאשמו גם במזיד. על כן כפרתו הוא כפרת כל העם.⁷

דבר אחר: "ובעד העם", קאי על קרבן העם. ומה שזכרו כאן אצל כפרתו, לומר לך שכפרת אהרן תלויה בכפרת העם, שאם יתכפר העם אז גם לך יש כפרה. אמנם אם לא יתכפר העם, אז גם לך אין כפרה ותקנה. כי כל המחטיא את הרבים חטא הרבים תלוי בו ואין מספיקים בידו לעשות תשובה, כדי שלא יהיה הרב בגן עדן ותלמידו בגיהנום. לפיכך, אין לו כפרה כי אם בתנאי זה שיכפר גם בעד העם אשר החטיא.⁸

ויקרא פרק י, פסוקים טז-ז – קרבן שעיר החטאת לא הושלם

וְאֵת שְׁעִיר הַחַטָּאת דָּרַשׁ דָּרַשׁ מִשֶּׁה וְהִנֵּה שָׂרָף וַיִּקְצָף עַל אֶלְעָזָר וְעַל אִיתָמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן הַנּוֹתָרִם לֵאמֹר: מִדּוּעַ לֹא אֶכְלָתֶם אֶת הַחַטָּאת בְּמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קִדְשִׁים הוּא וְאֵתָּה נָתַן לְכֶם לְשֵׂאת אֶת עֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לְפָנַי ה'.

במדבר פרשת נשא פרק ז פסוקים יב-טז – שעירי החטאת של הנשיאים

וְיִהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קֶרְבָּנוֹ נְחֹשֶׁן בֶּן עֲמִינָדָב לְמִטָּה? הַיּוֹדָה: וְקֶרְבָּנוֹ קֶצֶף קָסָף אַחַת ... כֹּף אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה קִטְרֶת: ... שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחַטָּאת:¹⁰

⁶ היינו שעד שאהרון לא יכפר על עצמו, אין הוא יכול לכפר על העם. כפרת העם מותנית בכך שאהרון יכפר על עצמו תחילה. כפרתו של אהרון תלויה רק בו עצמו. אז כפרת מי גדולה וחמורה יותר?

⁷ לעומת פירוש זה של כלי יקר, ראו פירוש אור החיים על הפסוק שמדגיש גם הוא את הכפרה ההדדית שבין אהרון (ובניו) והעם, אבל בלשון הרבה יותר רכה ואוהדת את אהרון: "וכפר בעדך ובעד העם. משמע כי כפרת אהרן נוגעת גם לעם. והטעם הוא לצד כי חטא אהרן ישראל היו לו סיבה לחטוא שאמרו לו (תשא לב א) קום עשה לנו אלהים וגו', וכל עוד שלא נתכפר אהרן ישנו החטא לעושהו ולמסבב עושהו. ואחר שנתכפר, נתכפרו שניהם. לזה אמר לו: וכפר בעדך ובעד העם". אבל כלי יקר יטען כנגדו שאין כאן 'כוחות שקולים' והאחריות המרבית רובצת על אהרן כמנהיג, שאם הוא מתוקן הם מתוקנים ואם הוא מקולקל, הוא אשמת העם. בני ישראל יכולים להיתלות באהרון, אבל הוא לא יכול להיתלות בהם. לא בכדי ולא רק כשלב מכין, כפרתו קודמת לכפרתם. ופירוש כלי יקר ממשיך בקטע הבא בלשון אף חריפה יותר.

⁸ לא בכדי חושש אהרון מכל התהליך. כפרתו אכן תלויה בכפרת העם, אבל לא כתירוץ וצידוק, אלא כאחריות כוללת. אהרון צריך להתכפר ראשון, להתמודד עם "תבנית השור" והשטן שמרקד כנגדו ולעשות תשובה, לא רק כמי שחטא, לא רק כמנהיג חלש שלא עמד בפרץ (ראו פירוש רש"י לויקרא ט ב על חולשת מנהיגותו של אהרון), אלא בעיקר של מי שהחטיא את הרבים. ראו דברי המשנה במסכת אבות פרק ה משנה יח על המחטיא את הרבים שאין מספיקין בידו לעשות תשובה (וכן ברמב"ם הלכות תשובה פרק ג הלכה י, פרק ד הלכה א ומקורות רבים נוספים). ואחרי כל זה, גם אם יספיק לעשות תשובה, אם חו"ח משהו בתהליך כולו לא יושלם, אם משהו בכפרת העם לא יהיה כשורה, גם חטאו שלו לא כופר. אין מצב שהרב יהיה בגן עדן והתלמיד בגיהנום (ראו מקור הביטוי, רק בהפוך שלא יהא הרב בגיהנום ותלמידו בגן עדן, בגמרא יומא פז ע"ב). ראו עוד בספרא שמיני פרשה א (מובא בהרחבה בפירוש אור החיים, ויקרא פרק ט פסוק כב) את צערו של אהרון כשהוא רואה שהאש לא יורדת מהשמים והתהליך לא הושלם: "כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, היה עומד אהרן ומצטער. אמר: יודע אני שכעס עלי המקום. בשבילי לא ירדה שכינה לישראל. כך עשה לי משה אחי שנכנסתי ונתביישתי ולא ירדה שכינה לישראל". אהרון כועס על משה שהכניס אותו לכל עניין הכהונה שמחייבת כפרה שלימה וזו לא באה.

⁹ ראו פירוש חזקוני שהפשט הוא שלא אכלו את שעיר החטאת של העם. רש"י ספורנו ואחרים בעקבות הגמרא בזבחים קא ע"ב אומרים מדובר בשעיר ראש חודש ולא שעיר החטאת העם. מלשוננו הקצרה של רשב"ם נראה שהוא מקבל את שיטת חז"ל אבל אין הוא סבור שזה הפשט וכך אולי גם אבן עזרא בפירושו לויקרא י יח. נראה שבמחלוקת "קטנה" זו מקופל עולם ומלואו. לשיטת חזקוני ופשט המקרא, כעסו של משה איננו רק על העניין ההלכתי ששרפו את החטאת במקום לאכול אותה (נושא שבסוף משה הודה לאהרון שצדק, ראו ויקרא רבה ויקרא רבה יג א: "הוציא כרוז לכל המחנה ואמר אני טעיתי את ההלכה ואהרן אחי בא ולמד ל", בדברינו **לא שמעתי, שכחתי טעיתי** בפרשה זו), אלא על כך שכפרת העם לא הושלמה! בניו של אהרון מתו כחלק מעונשו על מעשה העגל (ויקרא רבה ז א ובעקבותיו מדרשים ופרשנים רבים), וכעת הוא אונן ואינו יכול להשלים את תהליך הכפרה באכילת חטאת העם! ואם נחבר לכך את דברי כלי יקר לעיל, גם כפרת אהרון עצמו לא הושלמה משום שהיא תלויה בכפרת העם! אך גם לשיטת רש"י וסיעתו, העם נשאר ללא כפרה על חטא מכירת יוסף, שזוהו שעיר החטאת שמביאים בכל ראש חודש ומועד (רמב"ם מורה נבוכים חלק ג פרק מו, במדבר רבה יד ה, רש"י במדבר ז כב ועוד). אבל נראה שלשיטת חזקוני ובפרט בחיבור עם כלי יקר לעיל, הדברים קשים שבעתיים וכעסו של משה מקבל ממד חדש ועוצמתי בהרבה הקשור לכל תהליך חניכת המשכן. חטא העגל נשאר לדורות (ירושלמי תענית ד ה) וכך גם חטא מכירת יוסף. חנוכת המשכן לא הייתה כפרה מושלמת ויש צורך בכפרה חוזרת בכל שנה ושנה, היא כפרת יום הכיפורים.

¹⁰ כבר הערנו שהיום השמיני הוא היום הראשון לקרבנות הנשיאים – הנשיא הראשון הוא נחשון בן עמינדב שהיה אגב גיסו של אהרון הכהן (אלישבע אשתו של אהרון הייתה אחותו של נחשון) מה שמחזק את הקשר בין הכהונה ושבט יהודה. נחשון ואחוריו כל שאר נשיאי השבטים מביאים בין השאר שעיר עזים לחטאת. על מה בא שעיר זה? לכפר על חטא מכירת יוסף (מדרש אגדה

ירושלמי מסכת יומא פרק א הלכה א – מהיום השמיני ליום הכיפורים

"שבעת ימים קודם ליום הכיפורים וכו' "11 ר' בא בשם רבי יוחנן שמע לה מן הדא: "כאשר עשה ביום הזה" - אילו שבעת ימי המילואים. "צוה יי" - לדורות, "לעשות" - זה שעיר של יום הכיפורים. או אינו אלא שעיר של ראש חודש? אמר רבי בא: "לכפר עליכם" - כפרה שהיא כזו. מה זו כפרת אהרן עצמו, כפרת בני עמון. אף זו, כפרת אהרן עצמו, כפרת בני עמון.¹²

ספרא צו מכילתא דמילואים פרשה א – משה חונך את אהרן

"וישחט ויקח משה מן הדם" - כל שבעת ימי המילואים היה משה משמש בכהונה גדולה. הוא היה שוחט, הוא היה זורק, הוא היה מִזֶּה, הוא היה מחטא, הוא היה יוצק, הוא היה מכפר. לכך נאמר: "וישחט ויקח משה". משל למה הדבר דומה? לבת מלכים שנישאת כשהיא קטנה, ופסקו עם אִמָּה שתהא משמשת עד שעה שתלמוד בָּתָהּ. אף כך אהרן, תחילה היה לוי, שנאמר: "הלא אהרן אחיך הלוי". כשנבחר להיות כהן גדול, אמר לו הקב"ה למשה: אתה תשמשני עד שילמוד אהרן. היה משה שוחט ואהרן רואה אותו זורק ואהרן רואה אותו, מזה ורואה אותו, מחטא ורואה אותו, יוצק ורואה אותו, מכפר ורואה אותו.¹³

שבת שלום**מחלקי המים**

מים אחרונים 1: הבטחנו לדון בקשר שבין היום השמיני ליום העשירי, בין ימי המילואים וחניכת אהרן ובניו וביום יום הכיפורים שנה בשנה, ונראה שנגענו בו רק אגב אורחא (כי התמקדנו בקשר בין כפרת אהרן וכפרת העם). וטוב שכך, כי בנושא זה כבר האריכו טובים ממנו, ראו [ישראל קנוהל ושלמה נאה, מילואים וכיפורים, תרביץ כרך סב חוברת א תשרי-כסלו תשנ"ג](#).

מים אחרונים 2: בהמשך להערות לעיל על חטא מכירת יוסף שנשאר לדורות בשל שעיר החטאת שלא נאכל משום אוננות אהרן אלעזר ואיתמר, יש לשוב למדרש על מה חרבו בית ראשון ובית שני: "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלושה דברים שהיו בו: עבודה זרה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים ... אבל מקדש שני, שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם. ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות: עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים" (יומא ט ע"א, ראו המקבילה בירושלמי יומא פרק א הלכה ג). מכאן, ששנאת חנם חמורה מעבודה זרה כפי שגם מצאנו במסכת כלה רבתי פרק ה הלכה א: "שאני שנאת חנם דחמיר טפי מעבודה זרה". ולפי דברינו, עוון העגל שהוא חטא עבודה זרה נמחל ביום השמיני, אבל לא חטא שנאת חנם שמקורו בסיפור יוסף ואחיו ונמשך לאורך הדורות.

(בובר) במדבר פרשת נשא פרק ז פסוק טז, רש"י במדבר ז כב). חטא מכירת יוסף אמנם שמור לדורות ושעיר החטאת של כל ראש חודש ומועד מזכיר אותו, אבל לפחות כאן בחנוכת המשכן, שעיר החטאת של אהרן נפסל ואילו 12 שעירי החטאת שכל שבט ושבת הביאו – התקבלו ולא נפל בהם פגם. ומי אגב השבט שלא הביא שעיר חטאת על מכירת יוסף בחנוכת המשכן? שבת לוי שאהרן הוא נשיאו.

¹¹ המשנה הפותחת את מסכת יומא: "שבעת ימים קודם ליום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת פלהדרין וכו'".

¹² היום השמיני (לחנוכת המשכן) הוא הבסיס ליום העשירי (יום הכיפורים בכל שנה ושנה), הן במבנה והן בתכנים וסדר העבודה. שים לב לשימוש שהירושלמי עושה לפסוק: "כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַיּוֹם הַזֶּה צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם" (ויקרא ח לד) – הפסוק החותם את פרשת צו, את תיאור שבעת ימי המילואים, ומשמש מעין מבוא לפרשתנו המתארת את מעשה היום השמיני. חציו הראשון של הפסוק: "כאשר עשה ביום הזה" מדבר על ימי המילואים בחנוכת המשכן ואילו חציו השני: "ציווה ה' לעשות לכפר עליכם" הוא לדורות, ליום הכיפורים שבכל שנה ושנה. וגם בחצי הראשון, יש רמז של קשר עם המשנה הפותחת את מסכת יומא: "שבעת ימים קודם ליום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת פלהדרין וכו'". וכמו שבחנוכת המשכן יש כפרת אהרן ויש כפרת בני (הכוונה היא לכלל ישראל, ראו פרשני הירושלמי על אתר), כך גם ביום הכיפורים: כפרת אהרן עצמו וכפרת בני עמון.

¹³ משה שעפי" מדרש שמות רבה סוף פרשה ב, אמר בסנה: "הנני – הנני למלוכה הנני למלוכה", נדחה מפני אהרן: "שכבר מתוקנת הכהונה לאהרן אחיך" (שם), "ובמקום גדולים אל תעמוד" (בראשית רבה נה ו). ראו כך בדברינו [אל תקרב הלום](#) בפרשת תצווה. אבל כאן, עדיין משה הוא זה שחונך את אהרן ומלמד אותו סדרי עבודת המקדש כל שבעת ימי המילואים. נראה שיש כאן הקבלה נוספת לעבודת יום הכיפורים בדמות זקני בית הדין שהיו חונכים את הכהן הגדול כל שבעת הימים קודם ליום הכיפורים ומרגילים אותו בעבודת היום הקדוש (ראו יומא פרק א משניות א-ג, רמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים פרק א הלכה ה). ובשניהם, יש לחונך אחריות ולעיתים אולי גם מקום לכעוס.